Ahti Fagerblom 20.2.2017 12/17/L/A

Eduskunta, ympäristövaliokunta
ymv@eduskunta.fi

Ympäristövaliokunta, asiantuntijakuuleminen 23.2.2017

U 5/2017 vp komission ehdotuksesta uusiutuvan energian direktiiviksi

Pyydettynä lausuntona valtioneuvoston kirjelmästä U 5/2017
Metsäteollisuus ry toteaa seuraavaa:

Suomen uusiutuvasta energiasta noin 2/3 on metsäteollisuussidonnaista. Valtaosa tästä tuotetaan tehtaiden sivuvirtapuuta hyödyntämällä. Metsäteollisuuden tukki- ja kuitupuun käyttö ovat ratkaiseva tekijä sille, että hakkuutähteitä on käytettävissä uusiutuvan energian tuotantoon. Metsäteollisuuden kasvun myötä myös uusiutuvan energian määrä lisääntyy huomattavasti. Tämä lisäys kattaa noin 2/3 koko Suomen uusiutuvan energian lisäystarpeesta.

Suomen näkökulmasta on siten olennaista, että metsäteollisuuden kilpailukyky on uusiutuvaa energiaa koskevan poliittisen päätöksenteon ytimessä. Ilman hyvinvoivaa ja kasvavaa metsäteollisuutta Suomen on mahdotonta saavuttaa uusiutuvan energian tavoitteet kustannustehokkaasti.

Maailmanlaajuisessa kisassa kamppailevalle metsäteollisuudelle on tärkeää, että energia- ja ilmastopolitiikassa tehtävät päätökset tukevat alan toimintaedellytyksiä, kasvua ja uudistumista. On huolehdittava siitä, että politiikkatoimilla ei aiheuteta paineita puumarkkinoille. Puun käytön kasvun ja uusiutuvan energian lisäyksen mahdollistamiseksi on varmistettava raaka-aineen saatavuus (ml. nielupolitiikka).

Metsäteollisuus tukee Suomen näkemystä, jonka mukaan jäsenvaltion on saatava päättää itsenäisesti, onko uusiutuvan sähkön tai lämmön tuotantoa tarve tukea vai ei. Tukijärjestelmien uusiminen tai niiden avaaminen jäsenvaltioiden välisiksi ei saa vääristää puumarkkinoita eikä ohjata jalostuskelpoista puuta sähkön ja lämmön tuotantoon. U-kirjeessä tämä vaara on tunnistettu.

Uusiutuvan energian alkuperätakuita on jatkossakin käytettävä tuoteselosteina eikä tukimekanismina, kuten U-kirjeessä todetaan. Tukijärjestelmien kehittämisen ei pidä johtaa tukitasojen tai ohjauskeinojen harmonisointiin EU:ssa vaan tukitasojen on pysyttävä kansallisesti päätettävinä. Harmonisoinnin myötä uusiutuvan energian tuki asettuisi korkealle (esimerkiksi tuulivoiman tarvitsemalle) tasolle, jolloin puuenergia joutuisi todennäköisesti ylituen piiriin.

U-kirjeessä todetaan osuvasti, että jäsenvaltioiden pitää voida päättää, miten ja minkälaisilla kannustimilla uusiutuvaa energiaa lisätään lämmityksessä ja jäähdytyksessä. Teollisuudelle ei tule kohdistaa lisävaatimuksia. Jäsenvaltioiden osalta tavoitteen on oltava indikatiivinen ja lähtötilanne on otettava huomioon.

Bioenergian tuottamista koskevien kestävyysvaatimusten tulee varmistaa, että ne suosivat biotaloutta suhteessa fossiilitalouteen ja uusiutumattomien luonnonvarojen käyttöön. Puulle ei tule asettaa päästökertoimia, sillä kesäpaketin LULUCF-ehdotuksen mukaisesti päästöt laskettaisiin maankäyttösektorilla eikä energiantuotannossa. Suomen on myös varmistettava, että bioenergian tuotannolle esitetyt päästösäästövaatimukset eivät vaaranna suomalaisten CHP-laitosten käytettävyyttä.

Metsäteollisuus pitää tärkeänä, että kestävyyden tarkastelun lähtökohtana on maataso ja olemassa olevat kansalliset työkalut. Tätä lähtökohtaa ei tule vesittää edellyttämällä yrityksiltä hallinnollisesti raskasta todentamisjärjestelmää. Toimeenpanossa on muutoinkin vältettävä lisäbyrokratian ja kustannusten aiheuttamista metsäteollisuudelle, joka on keskeinen biotalouden toimija ja ilmastoratkaisujen tuottaja.

Energiaunionin hallinnointijärjestelmän rakentamisessa tavoitteeksi on otettava byrokratian minimointi ja teollisuuden kilpailukyvyn maksimointi. Komission ei pidä luoda jäsenmaille raskasta raportointivelvoitetta ja yksityiskohtaista vahtijärjestelmää. Vaarana on, että kasvava hallinnointi ja komission tavoittelema säädösvallan kasvattaminen vähentäisi jäsenvaltioiden itsemääräämisoikeutta, mutta lisäisi politiikan tempoilevuutta.

U-kirjeessä kysytään aiheellisesti ovatko direktiiviehdotuksen säännökset ristiriidattomia muiden komission antamien ilmasto- ja energiaesitysten kanssa.

Suomen on jatkoneuvotteluissa tehtävä maamme asetelma selväksi. Suomelle annettiin taakanjakoesityksessä kova 39 prosentin päästövähennystavoite, koska Suomi nähtiin komissiossa lähes Euroopan vauraimmaksi valtioksi. *Suomen vauraus, päästövähennysmahdollisuudet ja uusiutuva energia nojaavat vahvasti lisääntyvään puunkäyttöön. Ei voi olla mahdollista, että Suomelta odotetaan samanaikaisesti talouden vahvistamista, päästöjen ja energiankäytön vähentämistä, uusiutuvan energian lisäämistä ja puunkäytön rajoittamista nielupolitiikalla. Yhtälö ei toimi.*

Metsäteollisuus ry

Timo Jaatinen
toimitusjohtaja